

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6819010145
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6819010145.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a sudcov JUDr. Jána Deáka a Mgr. Jána Bednára v trestnej veci obžalovaného Z. V. a spol., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí dňa 12. mája 2020 o odvolaní okresného prokurátora Revúca, proti rozsudku Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/65/2019 zo dňa 12.02.2020 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/65/2019 zo dňa 12.2.2020 boli obžalovaní Z. V. a Z. L. I. uznaní vinnými v bode 1/ rozsudku pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 20 § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, v bode 2/ rozsudku pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 20 § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

1/ v období od 14. 04. 2018 do 21. 02. 2019 v V. ako rodičia ml. Z. R., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom pri obžalovaných, vedome zanedbávali starostlivosť a dohľad o jeho povinnú školskú dochádzku a to aj napriek tomu, že boli opakovane upozorňovaní na nedostatočnú školskú dochádzku maloletého a predvolávaní na pohovory ohľadom zanedbanej školskej dochádzky zo strany Základnej školy na ulici E. v V., pričom navyše za podobný skutok už boli v predchádzajúcom období uznaní vinnými zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže, v dôsledku čoho vymeškal v tomto období ml. Z. R. XXX vyučovacích hodín, ktoré neboli ospravedlnené, čím mu svojvoľným ponechaním v domácom prostredí umožnili osvojovať si návyky a sklony, ktoré ohrozujú jeho riadny vývoj a vedú k morálnemu úpadku,

2/ v období od roku 2014 do 20. 03. 2019 v mieste trvalého bydliska v V., na ul. N. XXXX/XX a inde ako rodičia mal. Detí Z. R., nar. XX. XX. XXXX, Z. Z. V., nar. XX. XX. XXXX a O. R., nar. XX. XX. XXXX a obžalovaná ako matka mal. Detí X. Z. V., nar. XX. XX. XXXX a O. Z. V., nar. XX. XX. XXXX nedostatočne zabezpečovali vhodnú výživu, odievanie primerané ročnému obdobiu, hygienicky vyhovujúce bývanie a hygienu vôbec a starostlivosť o zdravie vyššie uvedených mal. detí, hoci im to vyplývalo zo Zákona o rodine, v dôsledku čoho bol mal. Z. Z. V. v roku 2014 hospitalizovaný na detskom oddelení NsP v Revúcej z dôvodu neprospievania a ťažkej U., mal. O. R. trpel U., mal. X. Z. V. bola taktiež hospitalizovaná na detskom oddelení NsP v Revúcej z dôvodu ťažkej U. mal. O. Z. V. bol v auguste roku 2017 hospitalizovaný na detskom oddelení NsP v Revúcej z dôvodu neprospievania a ťažkej U., pričom počas tohto obdobia nereagovali ani na upozornenia a výchovné opatrenia zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej a Okresného súdu Revúca, pričom na základe uznesenia Okresného súdu Revúca sp. zn. 4P/12/2019 zo dňa 18. 03. 2019 o nariadení neodkladného opatrenia boli z dôvodu zanedbanej starostlivosti zo strany obžalovaných všetky mal. deti umiestnené 20. 03. 2019 do starostlivosti U. K. O. M. V., O. I. Q., n.o. so sídlom v X., na ul. L. č. XX.

Za to bol obžalovaný Z. V. odsúdený podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 4 Trestného zákona, podľa § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, podľa § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona pre výkon trestu odňatia slobody ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd súčasne podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/36/2019 zo dňa 03. 05. 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21. 05. 2019, a ktorým bol obžalovanému podľa § 20 § 212 ods. 2 písm. d/ Trestného zákona uložený trest povinnej práce vo výmere 250 hodín, a tiež zrušil všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

Obžalovaná Z. L. I. bola za to odsúdená podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, podľa § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona a podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona jej výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona jej určil skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov

Proti citovanému rozsudku podal intervenujúci prokurátor dňa 21.2.2020 odvolanie do výroku o treste v neprospech obžalovaných, ktoré dodatočne písomne odôvodnil dňa 3.4.2020. V písomných dôvodoch uviedol, že sa nestotožňuje s uloženými trestami. Konajúcemu súdu vytýka, že u oboch obžalovaných nesprávne posúdil

existenciu poľahčujúcich okolností a nedostatočne prihliadol na spôsob spáchania skutkov, ich následky, zavinenie obžalovaných, na osobu obžalovaného a celkovo na možnosti nápravy oboch obžalovaných. Poukázal, že súd prvého stupňa u oboch obžalovaných ustálil poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. n) Trestného zákona. Jedná sa o okolnosť spočívajúcu v napomáhaní pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, pričom má za to, že táto poľahčujúca okolnosť vyžaduje aktívne a vedomé konanie páchatel'a, ktorým objasní svoju trestnú činnosť z hľadiska podstatných trestnoprávných, kriminologických a iných aspektov, ktorá sa mu (alebo aj iným účastníkom skutku) kladie za vinu. Podotýka, že obaja obžalovaní vôbec nepomohli v objasnení trestnej činnosti žiadnemu orgánu na to oprávnenému (týka sa to hlavne orgánov činných v trestnom prípravnom konaní). Obžalovaní spočiatku odmietli vo veci vypovedať (pred policajtom) a neskôr na hlavnom pojednávaní konanom 17. júla 2019 iba vyhlásili, že sú vinní zo spáchania skutkov, ktoré sa im kládli za vinu, pričom po ich vyhlásení sa už nevykonávalo žiadne ďalšie dokazovanie ohľadom ich viny a preto neprispeli ničím k objasneniu trestnej činnosti. Obžalovaným tak vôbec nemôže svedčať v ich prospech táto poľahčujúca okolnosť. Ďalej vyslovil názor, že konajúci súd nesprávne ustálil u oboch obžalovaných aj poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona; priznanie sa k spáchaniu trestných činov a ich úprimné oľutovanie. Obžalovaná síce vyhlásila, že je vinná zo spáchania skutkov, ktoré sa jej kládli za vinu, avšak tieto vôbec neoľutovala, o čom svedčia zápisnice z jej výsluchov jednak pred policajtom a jednak na súde. Za takýchto okolností nie je možné v jej prospech priznať uvedenú poľahčujúcu okolnosť. Samotné vyhlásenie viny v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku je len jednou z podmienok priznania poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. l) Trestného zákona. K tejto podmienke musí byť nevyhnutne pridružená aj podmienka úprimnej ľútosti spáchaného trestného činu (všetkých trestných činov), ktorá však

evidentne nebola splnená. Obžalovaný sa naproti tomu jednak priznal k spáchaniu trestných činov a na hlavnom pojednávaní konanom 17. júla 2019 ich aj oľutoval slovami „Veľmi to ľutujem a dúfam, že sa zmením.“. Má však za to, že v jeho prípade sa nedá hovoriť o ľútosti úprimnej. Túto poľahčujúcu okolnosť nemožno vyvodiť len z formálneho vyhlásenia obžalovaného urobeného pred súdom. Nepriznanie týchto poľahčujúcich okolností sa musí nevyhnutne prejavovať aj v určení druhu trestu a jeho výmery podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 4 Trestného zákona. U oboch obžalovaných pri správnom hodnotení týchto okolností prevažuje pomer priťažujúcich okolností (u obžalovaného v pomere nula ku dvom a u obžalovanej v pomere nula k jednej) a teda je dôvod na obligatórne zvýšenie dolných hraníc zákonom ustanovených trestných sadzieb o jednu tretinu (v danom prípade pri ukladaní trestu odňatia slobody je dolnou hranicou trestnej sadzby až dvadsaťosem mesiacov). Z tohto pohľadu sú tresty ukladané obom obžalovaným v rozpore so zákonnými ustanoveniami. Záverom uviedol, že okrem vyššie uvedených skutočností konajúci súd sa vôbec pri individualizácii trestu nezaoberal tým, že spáchaním skutku zanedbania povinnej výživy sa maloleté deti obžalovaných dostali do núdze, zásah Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej

spočívajúci v návrhu na odňatie detí z prirodzeného prostredia bol posledným prostriedkom ochrany maloletých, nezohľadnil ani dĺžku zanedbávania starostlivosti o ne a nedostatočne vyhodnotil osoby obžalovaných a možnosti ich nápravy. Navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste v zmysle § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil a v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obom obžalovaným tresty, ktoré boli navrhnuté v záverečnej reči prokurátora na hlavnom pojednávaní konanom 12. februára 2020.

Obžalovaní sa na verejné zasadnutie, na ktorom sa rozhodovalo o odvolaní okresného prokurátora nedostavili, svoju neúčast' ospravedlnili a požiadali odvolací súd, aby konal v ich neprítomnosti.

Prokurátorka krajskej prokuratúry sa na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní stotožnila z dôvodmi odvolania okresného prokurátora. Uviedla, že pokiaľ krajský súd neuzná argumentáciu okresného prokurátora v otázke poľahčujúcich okolností § 36 písm. l), m) Tr. zák. na základe judikatúry Najvyššieho súdu SR, aby vzal do úvahy závažnosť skutku trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., nakoľko tento prečin je na hrane zločinu a jedná sa o závažný následok. Záverom navrhla uložiť obom obžalovaným prísnejšie tresty odňatia slobody ako nepodmienečné, a to v hornej polovici trestnej sadzby.

Obhajca obžalovaných na verejnom zasadnutí uviedol, že považuje tresty u obidvoch obžalovaných za dostatočné a navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací predtým ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zistil, že odvolanie bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobami v súlade s § 307 ods. 1 písm. b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por..

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Na hlavnom pojednávaní súdu prvého stupňa konanom dňa 17.7.2019 obaja obžalovaní zhodne v súlade s ustanovením § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyhlásili, že sú vinnými zo skutkov uvedených v obžalobe. Následne súd v súlade s ustanovením § 257 ods. 5 Trestného poriadku postupoval primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku. Samosudca uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obžalovaných prijal a zároveň podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaní priznali k spáchaniu skutku, sa nevykoná, súd vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste a náhrady škody. Keďže odvolací súd v napadnutom rozsudku vo vzťahu k výroku o vine ani v postupe súdu predchádzajúcom tomuto výroku, nezistil chyby odvolaním nevytykané a odôvodňujúce podanie dovolania, preskúmal z podnetu podaného odvolania v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. len výrok o uloženom treste.

Vychádzajúc z tejto situácie, odvolací súd preskúmal len výroky o trestoch a zistil, že okresný súd prihliadol na všetky skutočnosti a zásady podľa § 34, § 36, § 37, § 38 Trestného zákona dôležité z hľadiska jeho ukladania a to spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy, ale i generálnu a individuálnu prevenciu. Odvolací súd konštatuje, že okresný súd správne priznal obom obžalovaným poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., keďže na hlavnom pojednávaní urobili vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že sú vinnými zo skutkov uvedených v obžalobe, čím napomáhali pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. Odvolací súd sa v tomto smere nestotožnil s námietkami prokurátora, pretože podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR "poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., je zohľadnená po postupe v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por. a je v určitom zmysle kvalifikovanou okolnosťou, majúcou za následok možnosť nevykonania dokazovania v určitom rozsahu na hlavnom pojednávaní. Umožnenie takéhoto zjednodušeného postupu v konaní súdu je potrebné

potom nepochybné považovať za napomáhanie súdu pri objasňovaní trestnej činnosti". Z uvedeného je zrejmé, že predmetná poľahčujúca okolnosť sa nevzťahuje len na prípravné konanie, ale aj na kontradiktórne súdne konanie.

Pokiaľ ide o priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. u obžalovaného Z. V. odvolací súd pripomína, že táto poľahčujúca okolnosť predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov obžalovaného po prijatí vyhlásenia o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. a najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova. Z vykonaného hlavného pojednávania zo dňa 17.7.2019 je zistiteľné, že obžalovaný vyhlásil v zmysle ustanovenia § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo žalovaných skutkov a v záverečnej reči uviedol, „veľmi to ľutujem a dúfam, že sa zmením“, pričom aj odvolací súd považuje ľútosť obžalovaného za adekvátnu. V danom prípade preto okresný súd správne prihliadol u obžalovaného Z. V. aj k tejto poľahčujúcej okolnosti. Okresný súd správne v súlade so zákonom u obžalovaného vzhliadol dve priťažujúce okolnosti, a to v zmysle § 37 písm. h) Tr. zák., že spáchal viac trestných činov a podľa § 37 písm. m) Tr. zák., že už bol za trestný čin odsúdený. Pri rovnosti pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v zmysle ustanovenia § 38 ods. 2 Tr. zák. v rámci trestnej sadzby § 207 ods. 3 písm. Tr. zák. obžalovanému hrozil trest odňatia slobody na jeden až päť rokov. Prvostupňový súd nepochybil pri ukladaní druhu trestu a jeho výmery, keď obžalovanému uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní šesťnástich mesiacov. Takto uložený trest súd prvého stupňa vyslovil ako nepodmienečný, nakoľko neboli splnené podmienky § 49 ods. 1 Tr. zákona, pretože obžalovaný sa predmetného skutku dopustil v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/111/2018 zo dňa 10. 07. 2018, právoplatným dňa 28. 07. 2018, ktorým mu bol uložený podmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov a v takom prípade podľa § 49 ods. 2 Tr. poriadku súd nemôže páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia opätovne podmiennečne odsúdiť, teda odložiť výkon trestu odňatia slobody. Pokiaľ ide o zaradenie obžalovaného Jozefa Rezmüvesa do ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorý sa vykonáva diferencovane v troch stupňoch, odvolací súd pripomína, že obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním prejednávaného trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin a v takom prípade podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd zaradí páchatel'a na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, preto okresný súd správne rozhodol, keď obžalovaného na výkon trestu zaradil do ústavu so minimálnym stupňom stráženia. Krajský súd uzatvára, že takto uložený trest zodpovedá zásadám ukladania trestov ustanoveným v § 34 a § 38 Trestného zákona a takýto postih obžalovaného je adekvátny, zodpovedá požiadavkám zabezpečenia generálnej i individuálnej prevencie a takto uložený trest s ohľadom na vyššie uvedené okolnosti nie je možné považovať za neprimeraný a mierny.

Odvolací súd sa nestotožnil s priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. u obžalovanej Z. L. I., keďže obžalovaná sa iba dooznala k spáchanej trestnej činnosti, avšak svoje konanie žiadnym spôsobom neľutovala. Priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti však podľa názoru krajského súdu nemá zásadný vplyv na výmeru trestu obžalovanej a nie je dôvodom na zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa. Obžalovanej na jednej strane poľahčovalo podľa § 36 písm. n) Tr. zák., že napomáhala pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom (súdu), na druhej strane jej priťažovalo podľa § 37 písm. h) Tr. zák., že spáchala viac trestných činov. Pri rovnosti pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností okresný súd ukladal obžalovanej trest za požitia ustanovenia § 38 ods. 2 Trestného zákona v rámci trestnej sadzby podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. vo výmere jeden až päť rokov. Súdom prvého stupňa uložený súhrnný trest vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov považuje odvolací súd u obžalovanej za zákonný a dostatočný. Keďže boli splnené všetky podmienky na podmiennečné odloženie výkonu tohto trestu v zmysle ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktorý obžalovanej výkon trestu podmiennečne odložil, a to na skúšobnú dobu v trvaní dvadsaťštyri mesiacov. Takto uložený trest, zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. zák. Hrozba výkonom trestu odňatia slobody bude na obžalovanú pôsobiť počas plynutia skúšobnej doby a je len na nej, či povedie riadny život, alebo bude potrebné nariadiť výkon uloženého trestu. Takto uložený trest v dostatočnom rozsahu obsahuje prvky individuálnej, ako aj generálnej prevencie a taktiež represie. Pokiaľ ide o návrh prokurátora na uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, krajský súd konštatuje, že prípadný nepodmienečný trest odňatia slobody uložený obžalovanej za spáchanú

trestnú činnosť by bol neprimerane prísny, a to za situácie, keď sú splnené podmienky na povolenie podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody.

Na základe uvedených skutočností má krajský súd za to, že prvostupňový súd rozhodol správnym a zákonným spôsobom a preto odvolanie prokurátora v zmysle ustanovenia § 319 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.